

Нерэзытыэ буозу

Тясэзыби", куниа басэбса җанасанэ" корсэ терэ, иттүо бэнди" җанасанэй танде" терэтини, җонэ хелиде" җиле мәнүтүҗ" (правайтиҗ) иттү бэзэтуобса тохитэны, хунтэмэны буобса, бэнде" җанасанэ"дя иттүо хетэгээ нилу; җонэ

тясэзыби", куниа нинту" тясэзыбся җонэ ноҗхомэны ибся җанасанэ" җиле мәнэ"дя (к правам) тэза"а" номбэ" кәрсу", курэди" болуатүгуйтү" җанасанэй сярү, җонэ мелызэби" тэрэди хетэгээ нилу, кунини җанасанэ" хонсызэ" няндятуо" буозу" җонэ манү"тэбса, нисызэ" хылэдятэ" җонэ мәҗкәэмэны нилы", дебтурусү" хирэгээ җанасанэ" мәнэ ися; җонэ

тясэзыби", куниа җанасанэй җиле мәнэ" (права") муунтабү" мынту кәмиабса законэтэны, нинагэты җанаса нонсу" җизи"тихиасы җиле мәнүтү (правайтү); җонэ

тясэзыби", куниа җанасанэй танде" хелы"сыҗы" нятүҗ сүөарүрҗү" дүзытэндыҗ; җонэ

тясэзыби", куниа җанасанэй танде" иттүо" Сунэ 5уомтумэ" Тандейтэны (Объединенный Нациятэны) җанузумтудүо" Уставатэнынты иттүо" җиле хүнтүрүбсятүҗ җанасанэй җиле мәнэ"дя (права"дя), җанасанэ корсэ җүназэйдя, денсиде" җиле мәнэ"дя (права"дя) куодүму җонэ ны дермээны тэмээны сытыҗ мундүсуо" хелысыбсяниимээны социальный прогрессетэны нягэй нилынягэтыҗ няндя"са; җонэ

тясэзыби", куниа моу"-терэ" (государства-члены) мундүху" Сунэ 5уомтумэ" Тандейнану (Объединенный Нациянану), нятүҗ җэзүнагэтуҗ, сүөарүрнагэтуҗ, җэзүнагэтуҗ җанасанэй җиле мәнэ" (права") җонэ мәҗэзээ нендябсанутүҗ; җонэ

тясэзыби", куниа бэнде" җанасанэ" дильситиҗи" корсэ җонэ җоры тэндэй җиле мәнэй (этих прав) җонэ няндябса" хонты тетуа ани"э тору дүлсынагэ эмэ сиэр,

Генеральная Ассамблея

дебтазату җануо

Бэнде" җанасанэ" дязыкүдя иттүо декларация җанасанэ җиле мәнэ" (прав) нерутэты хуантэту дямөлөкә кәрсу, курэди түүнянтуҗу" бэнде" җанасанэ" танде" җонэ государства", тэндә дязыкү курэдите җанаса кәтти курэдите общество терэ, сәҗүрса эмә җануо Декларациядя, кәрбулохазэйтэ" тенымтыгуйся җонэ хозатэбса сэрәэмэны тэндә" права" җонэ няндябса" нягэй бәндети тенырынагэтыҗ җонэ митэбиазэ" национальный җонэ международный прогрессивный сэрәэмэны, бэнде" җанасанэ" танде" җонэ государства-терэ организация тенырынагэтыҗ, тэндә комээны моу терэ" иттүо" юрисдикциетэнынтыҗ.

Статья 1

Бэнде" җанасанэ" җәтүкәнды" нендя"туо" җонэ хонсы хелиде" җиле мәнэй (правай). Сытыҗ хонды" җиле җонда җонэ сярү, дүзытэндыҗ ихүтүҗ нягәэ" сүөарусэ".

Статья 2

Курэдите җанаса хонхиты мынту җиле мәнү"тү (правайтү) җонэ няндябсатү,

хозүтүө” җануо Декларациетэны, нисы сәһүрә”: курәди җанасанә” тансәгәтә иммә, курәди сябыты кухуо, куодүму кәтти ны, курәди җиле җәтумиамуо сиәдеты, курәди җуодя хүнтүрүбсязы иңу, курәди политикә җәзу камяңу, курәди җанасанә тансәдя иңу җонә курәди җәтумиамуонту сиәр: җүня” кәтти мәҗкәә” иху” тагәбтәә” ирити, имидити.

Тәндә комәәны ниби” нягәә сәһүрә” хунсә” политический, җиле мәнәнтәнунты иттүо (правовой) җонә международный моунты статусәдя, кунини нилыңы җанаса нисы сәһүрә” хундялтуо кәтти камя”лутуо тәндә” моу”.

Статья 3

Курәдите җанаса хонты җиле мәнә (право) нилыбсядя, няндябсядя җонә нинту” ментизибсятыдя.

Статья 4

Сылыгалите нибити нягәә сиба”тәру”, сиба”тәрубса җонә тамтарубса сиба”тини нинту кунитены нягәә кәрсу.

Статья 5

Сылыгалите нибити мынту хоси”тәры”, сиба”тәру”, хеттибтыгуйли” нәмбәниизә.

Статья 6

Курәдите җанаса, кунитены нибити җуо”, хонхити нягәә җиле мәнә (право) җиле нилутыниимәны

Статья 7

Бәнде” җанасанә” хелиде” законатәны җонә хонды” җиле мәнә (право) нисы сәһүрә” нинту” хелиде” җизисибся”дя итүо” тәндә законәтәны. Бәнде” җанасанә” хонды” җиле мәнә (право) хелидемәәны җизи”силинягәтың дискриминациегәтә, нинту” җәзү”лутүө җануо Декларациетәны җонә хунсә курәдите номү”тәтуо тәрәди дискриминациядя кәрсу.

Статья 8

Курәдите җанаса хонты җиле мәнә (право) җизи”сибся- нимәәны җиле мәнүнтү (правайтү) бәнтуны иттүо” суда”тини каңгә мәнтизилибити” җиле мәнүнтү (правайтү), куния” җәзүлүҗантә” конституциетәны кәтти законәтәны.

Статья 9

Сылыгалите нибити мынту камя”лу” җанасанәйгитә хунде, мәрки”тәры”, хундямтялыры” җонә сиба”тәру”.

Статья 10

Курәдите җанаса, җанузүмтүкүся җиле мәнүтү (правайтү) җонә җанузүмтүкүся уголовный сиәрәмты, хонты җиле мәнә (право) мелызәсыәдиәзы сиәрты катемәрунагәту җәзи”тәтыә җонә няндя”туо судәтә.

Статья 11

Курәдите җанаса, лага”тарутуо курәдикүө сиәртәны, хонты җиле мәнә (право)

җизи”сиси сиәркали исямту тәә түбә каңгә сыты сиәрту җәтәурусүзү” законә җәзүтүө судәтә, кунини сыты җизи”силисизи”.

Сылыгалите нибити мынту җомтәбтуру” нинту” мелызасыәдейты сиәрниизә, тәтти сиәр ихү” сыты җиле тандеты кәрсутини нинту номбә кәрсудя иттүө. Нибити мынту тәндә кәрсуниизә тетуа ани”әмәны кәтти бәзәтуомәны хоралу” тәндә дялыгәтә каңгә иху мелызәмәә тәтти кәрсу.

Статья 12

Сылыгалите нибити мынту хүтүтә” хунсә җанаса корсәтә кәтти җиле тандетә, нибити мынту ментизи” тәндәтә мазә, тәндәтә тиидјатүө” хотүрә кунсыны иттүө” кәрсу”, Курәдите җанаса җизи”силибити мынту законатәны тәрәди” ментизибсягитә.

Статья 13

Курәдите җанаса дөзүрхүтү мынту тәмәәны кунимәны кәрбуңу, нилыбити мынту курәдите хутиәзы моунтәны.

Курәдите җанаса хонты җиле мәнә (право) дүбәәнантибити курәдите моу, җиле җәтүмиамоу моумту, тәгәтә хонты җиле мәнә (право) хурсәбса кәрсу моунтудя.

Статья 14

Курәдите җанаса хонты җиле мәнәмты (право) хууләбити лүңкүрүбсянәзәмты хунсәә” моу”мәны җонә хонты мәнә тороубтусә тәндә лүңкүрүбсянә.

Тәтти җиле мәнә (право) серәрыгәтызә” тәә түхоны, каңгә тәнерибся кәрсу тохитәны нинты җуо” политический сиәр,кәтти лыку дүәйтәтүо неру” җонә дямәләкә” кәрсу” Сунә 5уомтүмәә” Тандей (Объединенный Нация).

Статья 15

Курәдите җанаса хонты җиле мәнә (право) гражданстводя.

Сылыгалите нибити мынту койры” гражданствогали җонә кәрбүбүтү нутүмәә” гражданствамту.

Статья 16

Нимбымтыә” куодүму” җонә ны” хонды” җиле мәнә (право), нисы сәңүрә” курәди җанасанә тансәгәтә иммә”, курәди сябытың җәзу, курәди җуодя тялирңү”, җуомтаса кәтти мыйзасы, мелызәсы җиле тандемту. Сытың хонды” хелиде” җиле мәнә” (права”) җуомтаса кәтти мыйзаса, җуойтены нилыбся җонә тарумса түхоны.

5уомтәбса кәрсу мынту ихүтү мелызәмәә җонә ләбкузәбту- муо сиття” кәйзә җуомтәтүгәй.

Тансә тәттирә җануо җонә мәңзәә обществә хелыә, куния җизисилибити мынту обществәтә җонә государствәтә.

Статья 17

Курәдите җанаса хонбити мынту (право) җиле җалирә” кәтти җу”озә җалирә” хунсәй җанасанәй нану.

Сылыгалитендә нибити мынту (право) ментизили” тәндә” җалирә”.

Статья 18

Курәдите җанаса хонты җиле мәнә (право) нендя”туомәны сынерырся, сярү җонә җиле тандету җуо (религия); курәдите җанаса хонсызә хүнтүрүбся тәрәди җуодя, курәди хуйҗы, хонсызә җиле камя”туо манү”тәбса, җиле җәтумиамуо” хүнсәрәә” кәрсуодей.

Статья 19

Курәдите җанаса хонты җиле мәнә (право) нендя”туо манү”тәбсадя, дебтазабса тәндитиҗ кангә кәрбуҗу; тәтти мәнә (право) тәзү”тәту нендя”туомәны дебтазабса манү”тәбсатү, курәдите дүрымы”, буозу” нисы сәҗүрә” курәдите государственный границея.

Статья 20

Курәдите җанаса дөзүрхүтү мынту куниа кәрбуҗу: курәдите хетәгәә” җунүоза”дя, җанасанә җунүбсанә”дя (ассоциаций).

Сылыгалите нисизи” хүтү”тәру” ассоциациетә мәнәнту нисы тәлибтири”.

Статья 21

Курәдите җанаса хонты җиле мәнә (право) управляйрмүнтә моунтәнынты кәлүбтүмәә” җанасанәй таккәмәны.

Курәдите җанаса хонты җиле мәнә (право) денсидемәәны хунсәйнану җәйбәумунтә җиле моунты государствә” службатәны.

Банасанә” тансә мәнә ихүтү мынту нягәә правительство җузабса тохи; тәтти мәнә нәтәрәбтугуйхүтү мынту хүәти” мелы”сырытыә” натү”дятини, курәди” мелы”сырыбитиҗ мынту тиидялутуо” голосованиентәны кәтти хунсәәмәны кунини голосовайрся җанаса хонсызә җиле мәнә.

Статья 22

Курәдите җанаса, общество терә ихүтү, хонты җиле мәнә (право) социальное обеспечениея җонә хунсәә” правә”дя, тәзү”тәтуо” няндятуо бәзуатәбса сыты җиле мәнүтү (правайтү) экономический, социальный җонә культурный сунәнтини җанасанәй танде” җонә международный сүәарубса курәдите государство таккәмәны.

Статья 23

Курәдите җанаса хонты җиле мәнә (право) җәйбәузадя, няндя”туо натярубса җәйбәузадя, тәны кунини кәрбуҗу, нягәә җонә неими” җәйбәузату ситтямәны иттүодя җонә җизи”силибити мынту җәйбәузагали иттүо кәрсүгәтә.

Курәдите җанаса, нисы хундялтарыби”, кәмүзүхүтү мынту хелиде денси”, хелиде җәйбәузаниизә.

Курәдите җанаса кәмүзүбүтү мынту нягәә җәзи”тәтыәә мазайсүә кәтти денси җәйбәузатуниизә, куниәә”мәны нягәй нилыбиязәә тандетунану кәтти җонәнту җонә хелы”сылыбиязәйзә нягәй хунсәй социальный обеспечениятәны нилынягәты.

Курәдите җанаса хонты җиле мәнә (право) җунүнтәбса җәйбәүзә” сунә” (союзә”) тиитәсы тәндә” сунәти” (союзәнди”) җизи” синягәты җиле мәнүтү.

Статья 24

Курәдите җанаса хонты җиле мәнә (право) ниибтүгуйсядя, хүтүдя җиле мәнә (право) тәни җәйбәүза” дялы кәри җонә денси хонтыә хүә бәухү” ниибтүгуйся.

Статья 25

Курәдите җанаса хонты җиле мәнә (право) тәрәди нилудя: җомсу”, дембиа”, леккырә” җәтәубса җонә хунсәә” нилыбся кәрсу” дя, курәди ихүтү нягәә нягәә нилыбсяты җонә тандеты нягәй нилыбся дязыкү, хонты җиле мәнә хелы” сырынягәты нибити җәйбәү”, дярэзыкәбити, мусанумхүтү, сырумхүтү, бәйка” имхүтү кәтти иния” имхүтү, басагалимхүтү җонә җәтумхи” хунсә” кәрсу” нинту” хезытытыә” сыты сәмырыгәтәты.

Немы ися коныбся җонә дяхүрка ибся хонәйти” җиле мәнә (право) җәзүлүнагәтуҗ җонә хелы” сылинагәтыҗ. Бенде” нүә”, җәтумтыә” җуомсуоде тандәтәны кәтти нинту” җуомсуоде тандәтәны, хонхитыҗ мынту хелиде җизисибся.

Статья 26

Курәдите җанаса хонты җиле мәнә (право) хозатәбсанимәәны. Тенымтыгуйхи” мынту денсигали, тәтти кәрсу мәҗәзәмәәны ментизити нерәбтәә җонә бәнде” дязыкүдя иттүо тенымтыгуйся. Нерәбтәә тенымтыгуйся ихүтү мынту бәнди” дя итүо. Техника җонә җәйбәүзадя иттүо тенымтыгуйся ихүтүҗ мынду” бәнде” ти” түүтәрутуә”, ани” ә, бәнтуо тенымтыгуйся хелидемәәны түүрүбүтү мынту бәнде” кәрбутуоти”.

Тенымтыгуйся ихүтү мынту хезытытыә бәнде” җанасанә сәмыры бозуатәбсадя җонә җукәгимти” куйтиә бәндети нягәй тенырыбся, хүся” лубса, дильситибся җонә тенынбся җиле җанасанә мәнә” мәҗәзәмәәны няндябсянимәәны иттүо”. Тенымтыгуйся ихүтү мынту хелы” сытыә нятүҗ сәмәры теныбся, сүәарубся бәнде җанасанә” дүтымәны, курәдите нибити җуә” сяхытиҗ кәтти хүнтүрүбсянүтүҗ җуодя, хелы” сыбити мынту Сунә Буомтумәә” Тандей (Объединенный Нация) камя” са нягимтүгутүой кәрсуй.

Нүә” деди” хонты” җиле мәнә (право) натярса, кунини тенымтыгуйсизитә” сиәнә” нүотиҗ.

Статья 27

Курәдите җанаса тороубүтү мынту җанасанә” танде культурный” нилутәны, нялтәбити мынту хүнсерәй кәрсуодейдя участвовайрхүтү мынту научный прогрессетәны җонә тороубтүгуйхүтү тәндәты җүнәзү”.

Курәдите җанаса хонты җиле мәнә (право) җизисибсядя сәмырыты, мәнәнсәкүтү, куниә” иңу” научный, литературный кәтти художественный җәйбәүзатинунту, курәди” сыты җиле мелызасыәдейти.

Статья 28

Курәдите җанаса хонты мәнә (право) социальный җонә международный җәзи” тәбсадя, курәдитәны җиле мәнә” (права) җонә няндябса”, хозүтүә” җануә Декларациетәны, бәнде” дүлсырыбитиҗ мынту.

Статья 29

Курэдите җанаса хонты мәнә” (обязанности), нондитыә” җанасанә танде нерәны, кунини җиле сәмырыты няндя”са бозатәсузә.

Мелы”сыса җиле мәнүтү (правайтү) җонә няндябсатү, курэдите җанаса нонсубтырибити мынту тәәтүхораны, каңгә сыты мелысыкәсытә тәрәди кәрсу, нинтыә нөльхү”күрү” законәтәны ноңхәмәны иттүотуниизә җонә дүәйтетуо җанасанә” тандей нягәй җәзүлүбсямтуң җонә миттәбсямтың бәнсә маа хутеемтың җонә нягәй нилыбсябтың демократический обществатәны.

Мелы”сыбся тәндә” җиле мәнә” (права”) каңкәгалите нибитиң мынту Сунә 5уомтумәә” Тандей (Объединенный Нация) неру” кәйнимәәны коны”.

Статья 30

Маагалите җануо Декларациетәны иттүо нибити мынту дебтуру”, милитиә мантә курәдикүө государствотә, сунә”тә кәтти җанасанә” сунә”тә кәтти бәзәлтуо” хорү”ти правә мелысынагәтың тәндә җәйбәуза, хезы”тытыә сымбабтыгуйсядя правә” җонә няндябса”, хозүтүө” җануо Декларациятәны.